

**UZASADNIENIE DO WNIOSKU O NAGRODĘ PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYRÓZNIAJĄCĄ SIĘ
ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Pani dr Marty Dubanowicz

pt: „Motoryka ręki jako punkt wyjścia w projektowaniu zapięć do produktów tekstylnych”

Prezydium Rady ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie na posiedzeniu w dniu 31 stycznia 2024r. wyłoniło kandydaturę Pani dr Marty Dubanowicz do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się pracę doktorską pt. „Motoryka ręki jako punkt wyjścia w projektowaniu zapięć do produktów tekstylnych”. Celem niniejszej pracy było zaprojektowanie zapięcia do produktów tekstylnych w kontekście zagadnień związanych z motoryką ręki. Bezpośrednim impulsem do podjęcia tego tematu była analiza zapięć zastosowanych w autorskich projektach płaszczy, które zostały wdrożone do produkcji w firmie Click Fashion. Zauważone niedogodności w ich używaniu skłoniły Autorkę pracy doktorskiej do głębszej analizy zagadnienia. Aspekty związane z ruchem oraz spojrzenie z perspektywy użytkownika, jego doświadczeń, wyznaczyło kierunek do poszukiwania nowych możliwości w planowaniu scenariuszy użytkowania. Dysertacja składa się z trzech części. W pierwszej z nich, zatytułowanej: „Zapięcia — mikrokosmos mody”, przeprowadzono dogłębną analizę zapięć istniejących na rynku. Stanowi ona wstępny szkic do podręcznika skierowanego do projektantów ubioru, studentów wzornictwa, producentów odzieży oraz pasjonatów. Zapięcia to emocje, kody kulturowe, niewerbalny przekaz zamknięty w małej formie. Analiza semantyczna, aspekty historyczne, asocjacyjne, technologiczne, ekonomiczno-produkcyjne pozwalają lepiej zrozumieć nagromadzone w nich treści oraz świadomie je wykorzystywać w projektowaniu ubioru. W drugiej części, „Ręka — fenomen biomechaniki”, przeanalizowano zagadnienia związane z anatomią czynnościową ręki, motoryką małą oraz sposobami badania ruchu, chwytu i manipulacji. Jest to wiedza niezbędna do zrozumienia istoty problemu oraz określenia metodologii badań. Została ona wykorzystana do skonstruowania badań w części trzeciej pod tytułem „Projekt O-HOOK”. W pierwszym badaniu — jakościowym, przeprowadzono analizę ruchu rąk na podstawie materiałów fotograficznych zarejestrowanych podczas zapinania i odpinania wybranych zapięć. W ewaluacji ruchu zastosowano wymierne parametry, takie jak czas wykonywania zadania oraz ilość zastosowanych chwytów, dokonano porównania struktury przestrzennej ręki oraz jej trajektorii. W celu triangulacji przeprowadzono drugie badanie — ilościowe, w formie ankiety, w której przebadano doświadczenia respondentów, związane z użytkowaniem zapięć. Na jej podstawie oceniono cechy użytkowe zapięć, takie jak stopień trudności przy ich zapinaniu i odpinaniu, niezawodność oraz naprawialność. W oparciu o zebrane wnioski sformułowano założenia projektowe, a następnie zaproponowano pięć różnych rozwiązań, z których jedno wybrano do prototypowania. Projekt finalny obejmuje osiem elementów składowych, dających wiele możliwości konfiguracji. W zapięciu zaproponowano oryginalne rozwiązanie pod względem montażu w produktach tekstylnych. Prototypy zrealizowano w technologii druku 3D, a następnie zaimplementowano je w kolekcji ubiorów dedykowanych marce Click Fashion. Nowe zapięcie poddano analizie porównawczej z istniejącymi już rozwiązaniami przy wykorzystaniu formuły opracowanego wcześniej badania jakościowego. Wysokie wyniki, jakie osiągnęło zaproponowane rozwiązanie dowodzą, że stanowi ono właściwą odpowiedź na potrzeby rynku oraz konsumenta. Przedstawione rozwiązanie to nie tylko produkt gotowy do wdrożenia, ale również projekt otwarty, który wpisuje się w trendy we współczesnym wzornictwie, takie jak longevity.

Kod QR, kierujący do linka umożliwiającego wydrukowanie zapięcia na indywidualne potrzeby, może przedłużyć życie produktu tekstylnego. Prospołeczne i ekologiczne podejście w projektowaniu, w duchu którego powstał projekt, wyznacza nowe perspektywy rozwoju i przyszłości branży mody.